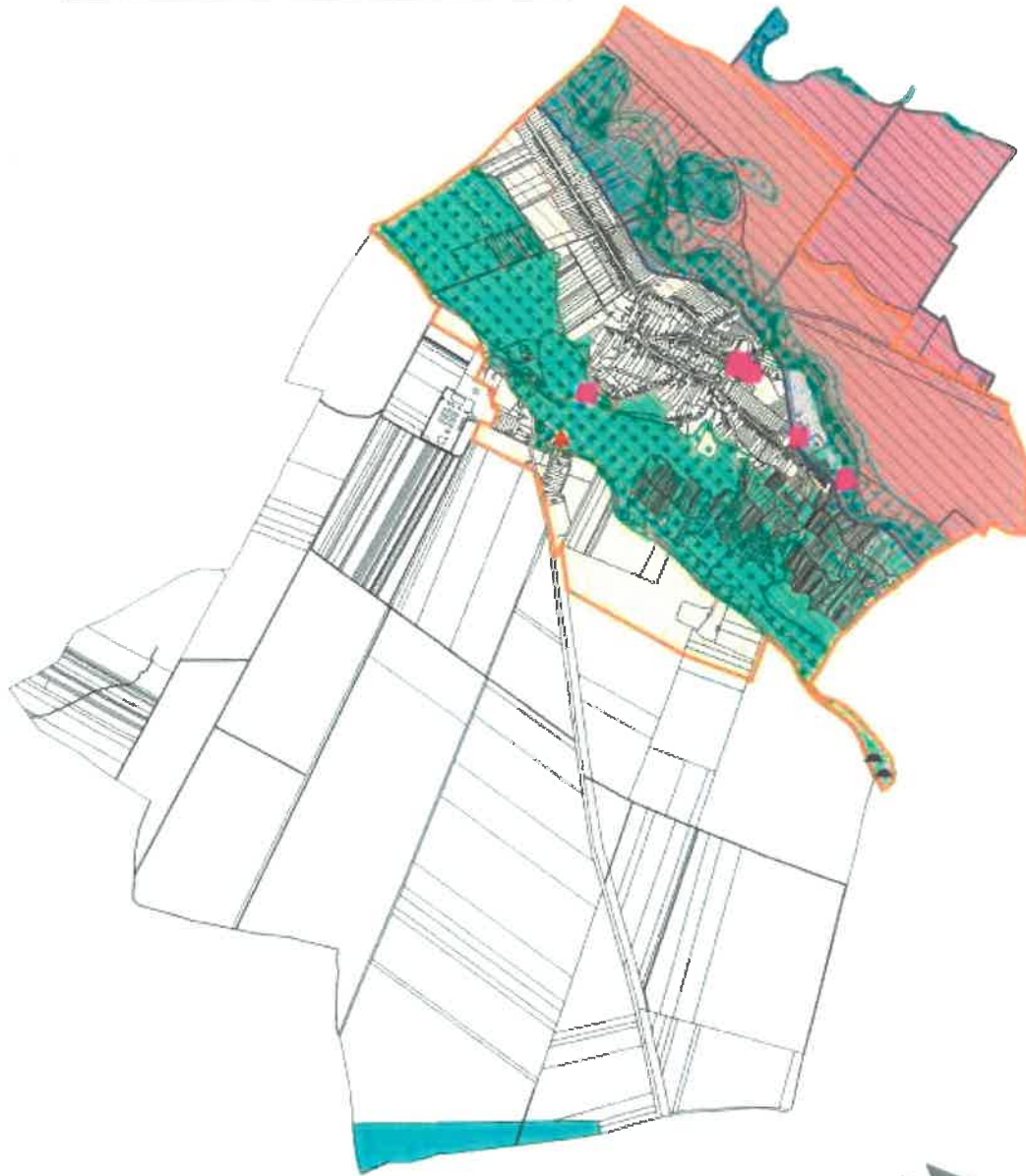

5. melléklet a 3/2019. (III.20.) önkormányzati rendelethez

Településképi szempontból kiemelt területek

1) Táj- és természetvédelem alatt álló területek

Jelmagyarázat:

 Natura 2000 terület - SCI	 Nagyvízi meder
 Natura 2000 terület - SPA	 Tervezett természeti terület
 Országos ökológiai hálózat - MT	 Tájképvédelmi övezet
 Országos ökológiai hálózat - ÓF	 Földvár
 Országos ökológiai hálózat - PT	 Kunhalom
	 Egyedi tájérték

1.1 Egyedi tájértékek – az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság felmérése

Ssz.	Név	Pontos helyszín	Főbb jellemzők	Kor, keletkezés időpontja
1	Duzzasztó	A Hernádon, a belterület északi végében, az 54+650 folyamkilométernél.	Eredetileg tűsgát volt, ami az I. világháború alatt elpusztult. Helyette Dr. Sabathiel Richárd tervei alapján 1924-ben épült az új duzzasztómű. 80 m hosszú, és a 33.m-nél 147 fokos szögben megtörve, ék alakban zárja el a medret.	1924.
2	Vízérőmű	A Deák F. utca északi végében, a Hernád keleti mellékágán.	Dr. Bárczay Gábor földbirtokos építtette. Az üzemvízcsatornás elrendezésű vízerőmű az egykori malomhoz hozzáépített két gépházból áll. Az első az 1906-ban, eredetileg a malom meghajtására létesített Francis turbinákat, illetve az arra telepített 2 db 55 kW-os turbinát, valamint 40 kW-os szinkron generátort tartalmazza, míg a másik az 1911-ben létesített, szintén függőleges tengelyű 8-8 m ³ /s névleges víznyelésű Francis turbinával hajtott 2 db 200 kW-os generátort. A két mellékgenerátor meghajtását később átépítették függőleges tengelyű, Kaplan turbina-szerű úgynevezett Thoma turbinákra (fix vezetőlapát koszorúk + változtatható szögállású forgószárny lapátok). Ma csak a két 1964-ben felújított nagyobb generátor üzemel 2x220 kW teljesítménnyel, az ehhez szükséges turbina teljesítmény 238 kW, valamint 8,6-8,6 m ³ /s a névleges víznyelés. A függőleges tengelyű Francis turbina forgását eredetileg egy fafogazatú kúpkerekes gyorsító mű adta át a vízszintes tengelyű generátoroknak, ma az 1923-ban öntött Citroen gyártmányú ívelt nyílfogazatú kerekek üzemelnek. Az 50-es években a 20 kV-os elosztóhálózatba kapcsolták be az erőművet.	1906.
3	Bárczay-kúria	Petőfi utca.	Bárczay családé volt, ma általános iskolaként működik.	Nem ismert.
4	Kápolnák	A magasparrtra felvezető műút hajtűkanyarulatának déli oldalán, a vízmű mellett.	A gróf Szilágyi családé, utolsó leszármazottat 10 éve temették ide Amerikából.	
5	Református templom	Petőfi utca.	Egytornyú, homokszínű épület, az éleinél lemezsztett. Hagymakupolás toronysisakja szürke lemezzel fedett. Hajója cseréppel fedett.	Templom: 1786-88, torony: 1875.
6	Lakóház	Petőfi u. 43.	Utcafrontra merőleges hossztengeleyű, L-alakú, cseréppel fedett épület.	1800-as évek második fele

2) Örökségvédelemmel érintett területek

Műemlékek és műemléki környezet:

település neve	helyrajzi szám	védettség jogi jellege	azonosító	védett örökségi érték neve
Felsődobsza	39, 579/2	műemlék	11418 [11334]	Vízerőmű és malom együttese
Felsődobsza	39	műemlék	11418 [12416]	Vízerőmű
Felsődobsza	579/2, 579/3	műemlék	11418 [12417]	Malom
Felsődobsza	39	műemlék	11418 [12418]	Lakóház
Felsődobsza	39	műemlék	11418 [12419]	Iroda- és műhelyépület
Felsődobsza	36, 37, 38, 39, 40, 579/1	műemléki környezet	11418 [12737]	Vízerőmű és malom műemléki környezete

Régészeti lelőhelyek:

település neve	helyrajzi szám	védettség jogi jellege	azonosító	védett örökségi érték neve
Felsődobsza	0108/3, 0117, 0124	régészeti lelőhely	16228	Halmok
Felsődobsza	0126, 534, 538, 539, 540, 541	régészeti lelőhely	16994	Várdomb
Felsődobsza	0128	régészeti lelőhely	17011	Dombrét
Felsődobsza	027/1, 027/2	régészeti lelőhely	16556	Nyavalya szőlők
Felsődobsza	044/10, 044/11	régészeti lelőhely	75975	Hernádkércs határa, Hernád-part
Felsődobsza	046/17, 046/18, 046/19, 046/20, 046/40	régészeti lelőhely	75973	Kossuth utca mögötti domboldal